

Vårdrapporten 2026

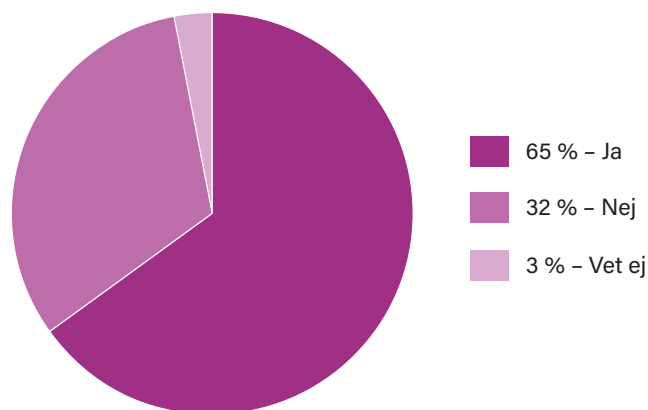
Utvärdering av vården för ätstörning – en sammanfattning

BAKGRUND: Drabbades och närståendes upplevelse av vård för ätstörning i Sverige har undersökts för fjärde året i rad. Vem söker vård, var får man vård, hur bra är vården och hur upplever drabbade och närstående vården som erhållits? Årets teman har varit tvångsmässig träning samt regionala skillnader i vårdkvalitet. En webb-enkät riktades till drabbade och närstående som nyligen varit i kontakt med vården.

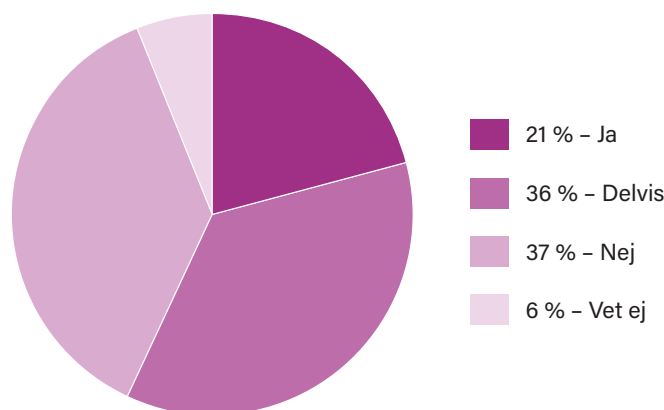
RESULTAT: Svar kom in från hela landet. 190 drabbade ($M = 31$ år) och 157 närstående (61 % förälder till barn/ungdom) svarade. Av drabbade hade 53 % anorexi, 15 % ospecificerad ätstörning, 13 % atypisk anorexi och 8 % bulimi. Tvångsmässig träning rapporterades av 65 % och psykiatrisk samsjuklighet av 61 %. Hälften hade varit sjuka i tio år eller mer.

BEHANDLING: Vanligaste vårdformen för vuxna var specialiserad ätstörningsbehandling i öppenvård (43 %), där 64 % erbjöds samtal, oftast KBT/KBT-E. Drygt hälften fick behandling inom vårdgarantin och 40 % hade en vårdplan. Storstadsregionerna var bättre än övriga landet på att upprätta en vårdplan ($p = 0.01$). En av fem var nöjd med behandlingsresultatet. Viktigt för tillfrisknande var en vård av hög intensitet, strukturerad, med tydliga rutiner och professionella som arbetade i team, där adekvat hänsyn till samsjuklighet och individuella behov togs. Värdet av samtal, gott bemötande och hög expertis betonades.

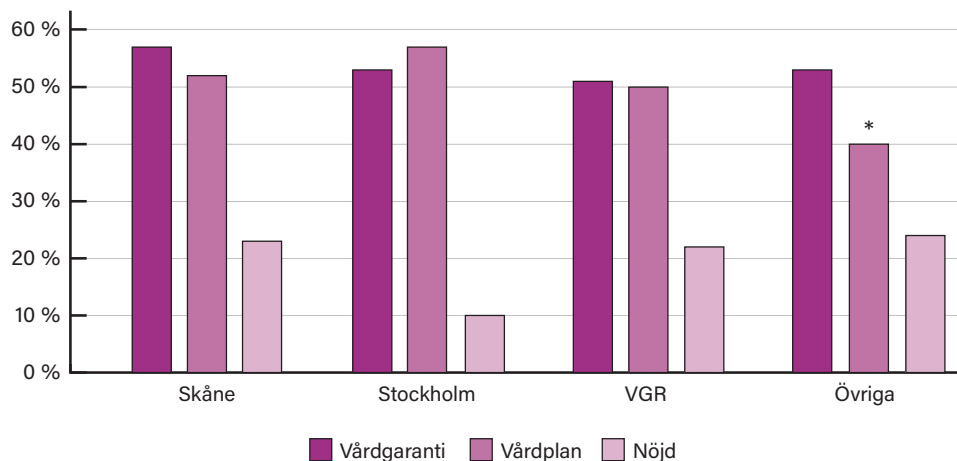
HAR DU TVÅNGSMÄSSIG TRÄNING SOM SYMTOM?

ÄR DU NÖJD MED RESULTATET?

REGIONALA SKILLNADER ENLIGT DRABBADE

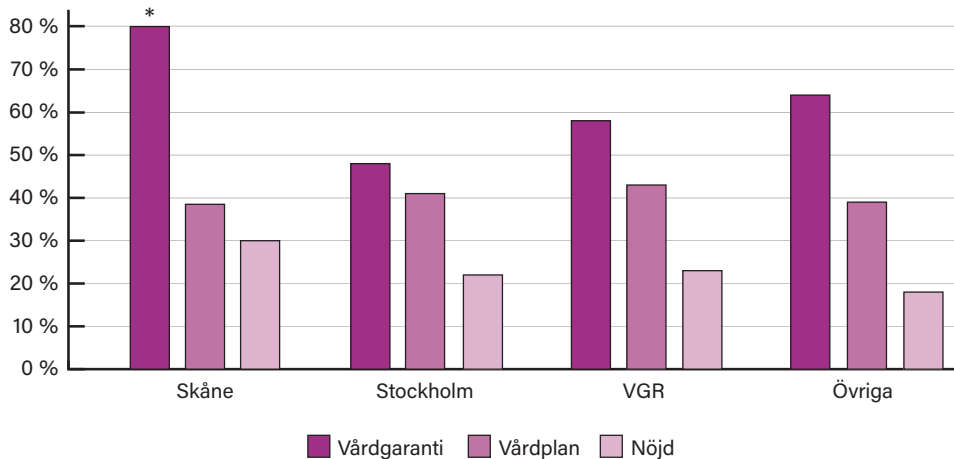
STAPELDIAGRAM 1

Hur många drabbade som svarade "ja" avseende vårdgaranti, vårdplan och nöjdhet senaste två åren.

* = signifikant skillnad.

NÄRSTÄENDE: Enligt närstående till barn/ungdom uppfylldes vårdgarantin för 73 % och 44 % hade en vårdplan. En tredjedel hade fått heldygnsvård senaste året och en fjärdedel familjebaserad behandling. Skåne var bäst på att uppfylla vårdgarantin ($\chi^2(3) = 21.72, p < 0.001$). Var fjärde närstående var nöjd med resultatet. Bland närstående till barn hade 61 % fått eget stöd (närstående till vuxen 42 %). Närstående önskade framförallt en bättre fungerande vård för den drabbade, därefter eget stöd.

REGIONALA SKILLNADER ENLIGT NÄRSTÄENDE

STAPELDIAGRAM 2

Hur många närstående som svarade "ja" avseende vårdgaranti, vårdplan och nöjdhet senaste två åren.

* = signifikant skillnad.

DRABBADES ÖNSKELISTA

- Högre kvalitet på behandlingen (29 %).**
Önskan om bättre tillgång till specialiserad vård samt högre kompetens inom densamma. Större kunskap och kompetens om ätstörningar, samsjuklighet och tvångsmässig träning generellt. Större individanpassning av behandling.
- Mer psykologiskt stöd/psykoterapi (15 %).**
Önskningsar om mer djupgående psykoterapi, mer frekventa samtal och stöd för att hantera svåra känslor.
- Längre behandling (8 %).**
Heldygnsvård, dagvård och öppenvårdsbehandling avslutades för tidigt, det behövs längre behandling för stabilare resultat och för att förhindra återfall.

SLUTSATSER

- Tvångsmässig träning är vanligt!** Det har samband med sämre utfall och återfall. Uppmärksamma, bedöm och behandla. Nationella riktlinjer för detta behövs.
- Erbjud samtal till alla!** 64 % i öppenvården fick samtal, öka siffran till 100 %. Erbjud alla drabbade samtal, oavsett svårighetsgrad på ätstörningen.
- Höj kvaliteten!** Minska vårdköerna, erbjud vård av hög kvalitet, intensitet, expertis och gott bemötande, med adekvat anpassning till varje patient.
- Ge stöd till närstående!** Erbjud psykopedagogiska insatser, stödsamtal och närståendeträffar.

Ladda ner och läs hela rapporten på: www.friskfri.se